

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการพิจารณาผลการวิจัยเรื่อง “การใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในธุรกิจนิตยสารและหนังสือ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายที่มีต่อธุรกิจนิตยสารและหนังสือ ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นการคาดคะเนของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในธุรกิจนิตยสารและหนังสือ เกี่ยวกับแนวโน้มการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในธุรกิจนิตยสารและหนังสือ

ผลการวิจัยที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นตัวแทนในการศึกษาคั้งนี้จำนวน 30 คน จากองค์กรที่ระบุว่ามีการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในการดำเนินธุรกิจผลิตนิตยสารและหนังสือ 15 แห่ง

สำหรับผลการศึกษาวิจัย “การใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในธุรกิจนิตยสารและหนังสือ” สามารถสรุปเป็นประเด็นตามแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ได้ดังนี้

สถานภาพการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในธุรกิจนิตยสารและหนังสือ

การศึกษาองค์กรธุรกิจนิตยสารและหนังสือ ทำให้ทราบว่า คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย เป็นนวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปทั้งจากกลุ่มผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติการ ว่าเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจในสังคมปัจจุบัน และการนำนวัตกรรมดังกล่าวเข้ามาใช้ในองค์กร โดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากนโยบายของผู้บริหาร

โครงสร้างภายในขององค์กรจะไม่มีสายการบังคับบัญชาที่สลับซับซ้อน เนื่องจากเป็นองค์กรที่เป็นบริษัทเอกชนที่หวังผลกำไรทางธุรกิจ ต้องการความสะดวกรวดเร็วและกระชับในการทำงาน จะมีการแบ่งหน่วยงานหรือแผนกการทำงานอย่างชัดเจน หลายหน่วยงาน หลายแผนกในระดับและตำแหน่งการทำงานที่เท่าๆ กัน โดยขึ้นตรงต่อผู้บริหารระดับสูง การสั่งงานของผู้บริหารไม่ต้องผ่านผู้บังคับบัญชาหลายระดับเหมือนในระบบราชการ ในกรณีเร่งรีบสามารถสั่งงานกับผู้ปฏิบัติงานได้โดยตรง

ในองค์กรขนาดใหญ่ที่ดำเนินธุรกิจครบวงจร คือ ทางด้านบริษัทสิ่งพิมพ์หรือสำนักพิมพ์ โรงพิมพ์ และการจัดจำหน่าย จะมีกิจการหลายกิจการอยู่ในเครือของบริษัท ที่มีผู้บริหารสูงสุดเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเดียวกัน แต่สำหรับในการทำงานแล้วจะเป็นคนละส่วนกัน อาจมีการพึ่งพาอาศัยกันทางด้านแหล่งเงินทุนและการอำนวยความสะดวกในการทำงานระหว่างกันเท่านั้น

สำหรับโครงสร้างขององค์กรที่ประกอบด้วยหน่วยงานหรือแผนกหลักที่สำคัญภายในองค์กรธุรกิจสิ่งพิมพ์ การนำนวัตกรรมคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเข้ามาใช้ ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง แต่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมหรือองค์กร เนื่องจาก ผู้ที่มีทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ มักจะได้รับสถานภาพในการทำงานดีกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้ในตำแหน่งการทำงานเดียวกัน เมื่อคนต้องการสถานภาพทาง

สังคมที่ดีขึ้น ก็เริ่มหันมาใช้คอมพิวเตอร์กันมากขึ้น สังคมหรือองค์กรมีอัตราการใช้เพิ่มมากขึ้น พฤติกรรมการทำงานของคนก็เปลี่ยน

อย่างไรก็ตาม แม้การนำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเข้ามาใช้จะได้รับการสนับสนุน จากผู้มีอำนาจสูงสุดขององค์กร แต่พบว่า พฤติกรรมของผู้บริหารส่วนใหญ่ ทำงานด้วยระบบเอกสารมากกว่าจะทำงานโดยใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย สำหรับพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย ในการทำงานยังอยู่ในระดับใช้งานยังไม่เต็มที่ เมื่อเทียบกับประสิทธิภาพความสามารถของเครื่อง การทำงานยังเป็นลักษณะการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แบบเดี่ยวๆ การใช้ประโยชน์จากระบบเครือข่ายเป็นไปในรูปการดึงข้อมูลจากส่วนกลางมาใช้ เพื่อการทำงานในส่วนของตน รูปแบบการทำงานเป็นแบบงานของใครของมัน

แม้การใช้งานด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายยังเป็นลักษณะไม่เต็มที่ แต่เกือบทุกองค์กรมีโครงการที่จะพัฒนาและติดตั้งระบบเครือข่ายทั้งทางด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศนี้เพิ่มขึ้น สำหรับการนำนวัตกรรมคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเข้ามาใช้ในธุรกิจ นิตยสารและหนังสือ ส่วนมากพบว่า อยู่ในช่วงระยะเวลา 1-5 ปี ผู้วิจัยสามารถจำแนกการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายได้ใน 2 ลักษณะ คือ

1. การใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย เพื่อเป็นเครื่องมือในการทำงาน ในที่นี้ หมายถึง ระบบเครือข่ายทุกระบบที่นำมาใช้ในองค์กร และระบบเครือข่ายที่พบว่า มีการนำมาใช้มากที่สุด คือ ระบบเครือข่าย LAN

2. การใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย เพื่อทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชน ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ระบบเครือข่าย INTERNET

จุดประสงค์ของการนำระบบเครือข่ายเข้ามาใช้ในองค์กร ส่วนใหญ่เพื่อเป็นเครื่องมือในการทำงาน เน้นหนักในส่วนของการผลิตสิ่งพิมพ์ และการจัดจำหน่าย สำหรับการใช้ระบบเครือข่ายเพื่อกิจการธุรกิจทางด้านโรงพิมพ์ ยังพบการนำมาใช้น้อยมาก

ขณะปัจจุบัน เป็นช่วงการเริ่มต้นในเรื่องการนำ INTERNET เข้ามาใช้ในธุรกิจสิ่งพิมพ์ เพื่อทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชน เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โฆษณาประชาสัมพันธ์ ยกตัวอย่าง นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ TRENDYMAN บ้านและสวน ของบริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) โดยมีบทบาทเพื่อเป็นสื่อเสริมสนับสนุนให้แก่สิ่งพิมพ์ เป็นกระแสที่สืบเนื่องมาจากการตื่นตัวเกี่ยวกับเรื่อง INTERNET ที่ต่อเนื่องมาจากต้นปี พ.ศ. 2539 ในส่วนการใช้ประโยชน์จากเครือข่าย INTERNET เพื่อเป็นเครื่องมือในการทำงาน จะใช้ในจุดประสงค์ค้นหาข้อมูลเพื่อผลิตสิ่งพิมพ์ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ การตลาด ช่องทางการติดต่อสื่อสารโดยใช้ E-MAIL

ในองค์กรที่มีการผลิตสิ่งพิมพ์หลายประเภท เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และหนังสือ การนำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเข้ามาใช้ จึงเน้นหนักไปที่การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ เนื่องจากเป็นสื่อสิ่งพิมพ์หลักขององค์กรที่ต้องการความรวดเร็ว และมีปริมาณยอดการผลิตมาก

แม้ว่า ธุรกิจนิตยสารและหนังสือ จะประกอบด้วยกระบวนการหลายขั้นตอน ในการผลิตสิ่งพิมพ์ เพื่อให้ถึงมือผู้บริโภค ทำให้มีธุรกิจย่อยหลายส่วน ในหลากหลายรูปแบบ หลายประเภทกิจการที่เกี่ยวข้องกัน แบ่งเป็น 3 ประเภทกิจการ คือ ส่วนการผลิตอยู่ในบริษัทสิ่งพิมพ์หรือสำนักพิมพ์ โรงพิมพ์ และการจัดจำหน่าย ส่วนมากองค์กรที่ดำเนินธุรกิจครบวงจรจะครอบคลุมกิจการทั้ง 3 ประเภทนี้ ซึ่งจัดว่าเป็นองค์กรขนาดใหญ่ มีการลงทุนสูง แต่การนำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย เพื่อใช้ในการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกันมีน้อยมาก ไม่ว่าจะเป็นการเชื่อมโยงระดับหน่วยงานกับหน่วยงานภายในองค์กร หรือระหว่างองค์กรกับองค์กร ทั้งในกรณีที่มีการติดตั้งระบบเครือข่ายไว้แล้ว แต่ไม่มีการใช้ในลักษณะเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกัน และในกรณีที่ยังไม่มีการติดตั้งระบบเครือข่ายเอาไว้ เป็นเพียงการนำระบบเครือข่ายมาใช้เพียงเฉพาะหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น แต่ไม่ได้ติดตั้งเป็นระบบใหญ่ทั้งองค์กร

สำหรับการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย ในองค์กรธุรกิจนิตยสารและหนังสือ มักใช้ในลักษณะ

1. เพื่อการจัดเก็บข้อมูลและจัดทำรายงานต่างๆ ภายในองค์กร
2. ใช้ในระบบสื่อสารข้อมูล แต่ไม่ใช่เพื่อกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล
3. การควบคุมสินค้าคงเหลือในองค์กร
4. การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์
5. การพิมพ์รายงาน จดหมาย และเอกสารต่างๆ
6. เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลขององค์กร

เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนมากที่ใช้ในระบบเครือข่าย คือ ไมโครคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ที่ใช้มีทั้งซอฟต์แวร์ระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ (SYSTEM SOFTWARE) และซอฟต์แวร์ประยุกต์ (APPLICATION SOFTWARE) ทั้งประเภทโปรแกรมสำเร็จรูป และโปรแกรมที่มีการพัฒนาขึ้น โดยมากโปรแกรมสำเร็จรูปจะนำมาใช้เพื่อกิจการประเภทบริษัทสิ่งพิมพ์และสำนักพิมพ์ เพื่อจุดประสงค์ทางการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ ส่วนโปรแกรมที่มีการพัฒนาขึ้นเอง จะใช้เพื่อกิจการประเภทการจัดจำหน่าย เพื่อวัตถุประสงค์ทางด้านสินค้าคงเหลือ งานบัญชี งานขายหน้าร้าน ทั้งค้าปลีกและค้าส่ง งานสมาชิก เป็นต้น

ผลที่เกิดขึ้นจากการนำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเข้ามาใช้ในองค์กร คือ ผลที่เกิดขึ้นโดยตรงและโดยทางอ้อมต่อองค์กร ทั้งทางด้านการทำงาน บุคลากร สิ่งพิมพ์ และผู้บริโภค มีทิศทางไปในแง่บวกมากกว่าแง่ลบ

ในส่วนของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมากเป็นปัญหาในเรื่องบุคลากร ที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ความชำนาญทางด้านคอมพิวเตอร์ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถทางด้านนี้ ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาสำคัญต่อการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในองค์กรอย่างมาก

อภิปรายผล :

จากผลสรุปดังกล่าวข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า การนำคอมพิวเตอร์เครือข่ายเข้ามาใช้ในองค์กรเกิดขึ้นจากการยอมรับนวัตกรรม ซึ่งคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายมีลักษณะตรงตามคุณสมบัติของนวัตกรรม ดังเช่นงานวิจัยของ ROGERS และ SHOEMAKER (1971) และตรงกับงานวิจัยของ BUCHANAN และ BODDY (McLOUGHLIN, I. AND CLARK, J., 1995) ที่ทำงานวิจัยกับองค์กร 7 องค์กรในสกอตแลนด์ ในเรื่องการตัดสินใจยอมรับและเลือกนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และข้อมูลสารสนเทศเข้ามาใช้ในองค์กรนั้น เกิดจากผู้มีบทบาทสำคัญเฉพาะคน หรือกลุ่มบุคคลเล็กๆ ที่ให้การสนับสนุนและต้องการการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น เหตุที่นำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเข้ามาใช้จึงสอดคล้องกับคุณสมบัติของนวัตกรรม

จากคุณสมบัติของคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายที่ให้ประโยชน์มากกว่าโทษ ในการใช้เป็นเครื่องมือในการทำงาน จึงทำให้เกิดการยอมรับเข้ามาใช้ในองค์กรธุรกิจสิ่งพิมพ์ ในสถานภาพปัจจุบันโดยส่วนรวม จึงอยู่ในขั้นการยอมรับ (ADOPTION STAGE) ของกระบวนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม

แต่เนื่องจากคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายมีลักษณะพิเศษ เป็นเทคโนโลยีที่ไม่หยุดนิ่ง มีการประดิษฐ์คิดค้นวิทยาการต่างๆ ตลอดเวลา ทางด้านความก้าวหน้าและรวดเร็ว จึงทำให้บุคลากรในองค์กรจะมีปฏิกริยาต่อการนำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายรูปแบบใหม่ๆ มาใช้ในอนาคต ตามกระบวนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม (ADOPTION PROCESS) หมุนเวียนต่อเนื่องกันไปตลอด เมื่อมีการนำนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาใช้ในองค์กร

อย่างไรก็ดี การใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายที่ผู้วิจัยศึกษา เป็นการต่อเชื่อมเครือข่ายกัน ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ดังนั้น ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ จึงตรงกับความเห็นของ BRODY E. W. (1990) ที่เสนอความคิดเกี่ยวกับไมโครคอมพิวเตอร์ว่า เทคโนโลยีที่จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงแบบแผนที่เคยปฏิบัติกันมาในธุรกิจนิตยสาร จะเป็นเทคโนโลยีที่มีความสำคัญต่อการเข้ามาช่วยธุรกิจของผู้ผลิตสิ่งพิมพ์ ผลกระทบที่เกิดจากการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ จะเป็นตัวเร่งให้นิตยสารสามารถเผยแพร่ไปสู่ส่วนต่างๆ อย่างมากมาย และจะเป็นเครื่องมือที่ทำให้สามารถเข้าถึงตัวนักเขียนและบรรณาธิการได้ ไมโครคอมพิวเตอร์จะมีผลผลักดันให้การผลิตนิตยสารอยู่ภายใต้งบประมาณที่ทำให้สามารถเข้าถึงประชากรจำนวนมาก เจอนโซเหล่านี้เป็นผลมาจากข้อเท็จจริงที่ว่า ไมโครคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันสามารถทำงานหนักๆ ให้สำเร็จได้เพียงแต่ใช้ทักษะความชำนาญของบุคลากร บวกกับการทำงานด้วยมือ (MANUAL WORK) ส่งผลให้งานทางด้านกรออกแบบ นักเขียน บรรณาธิการ พนักงานขายโฆษณา งานศิลปะเชิงพาณิชย์ และการพิมพ์ลดขนาดการทำงานลง แต่ให้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น แต่ไม่สอดคล้องกับความคิดในเรื่องที่ว่า จะมีบางส่วนของการทำงานอาจถูกแทนที่การทำงานด้วยไมโครคอมพิวเตอร์ เพราะองค์กรธุรกิจนิตยสารและหนังสือ ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา ไม่มีนโยบายใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แทนคน เนื่องจากยังมีความคิดว่า เครื่องมือไม่สามารถทดแทนคุณค่าที่มีอยู่ในตัวของมนุษย์ได้ ทุกองค์กรยังให้ความสำคัญกับคนมากกว่าเครื่องคอมพิวเตอร์

นอกจากนี้ BUSBY, L. J. (1988) ยังได้กล่าวถึง เทคโนโลยีในการดำเนินธุรกิจว่า ในปี ค.ศ. 2000 จะไม่มีธุรกิจใดหรืออุตสาหกรรมใด ซึ่งจะไม่ถูกเปลี่ยนแปลงโดยการปฏิวัติอิเล็กทรอนิกส์จาก

คอมพิวเตอร์ วิดีโอเทป ดาวเทียม จนกระทั่งเครื่องพิมพ์เลเซอร์ เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่จะบุกเข้าสู่โลกแห่งธุรกิจ และนักธุรกิจไม่ว่าชายหรือหญิง หากไม่ยอมรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่เหล่านี้ จะทำให้สูญเสียความคล่องตัว เวลา และค่าใช้จ่าย ให้แก่คู่แข่งอื่น ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตนเองไปสู่ นวัตกรรมการสื่อสารเหล่านี้ เทคโนโลยีกำลังเข้ามาเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรมการสื่อสารสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ โดยจะเข้าไปแทนที่การเปลี่ยนแปลงทั้งหมดในเรื่องรูปแบบ รายละเอียดการทำงาน และความร่วมมือทางด้านอุตสาหกรรมของหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และหนังสือ ซึ่งเป็นสื่อที่เก่าแก่ที่สุดของเรา ภายใต้นวัตกรรมมากมายที่เรียกว่า อิเล็กทรอนิกส์

ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นขององค์กรธุรกิจนิตยสารและหนังสือของเมืองไทยนั้น เกือบทุกองค์กรมีการก่อตั้งและเริ่มดำเนินกิจการในระยะแรกด้วยลักษณะธุรกิจแบบครอบครัว บุคลากรส่วนมากเป็นผู้ที่อยู่ทำงานในองค์กรมาเป็นเวลานาน และมักเป็นผู้ที่ทำงานด้วยใจรักหนังสือจริงๆ เพราะรายได้ของผู้ที่ทำงานอยู่ในธุรกิจสิ่งพิมพ์ เมื่อเทียบกับสื่อมวลชนอื่นแล้ว นับว่าน้อยมาก ในปัจจุบันก็ยังเป็นเช่นนี้อยู่ จากผลการวิจัยจะสังเกตได้ว่า ระยะเวลาที่ก่อตั้งองค์กรส่วนมากได้ก่อตั้งและดำเนินธุรกิจมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จุดนี้ชี้ให้เห็น ระบบสังคมของธุรกิจนิตยสารและหนังสือมีโครงสร้างของสังคมและบรรทัดฐานตามแบบประเพณีที่สมาชิกมีลักษณะไม่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง เช่น ขาดแนวโน้มที่จะช่วยก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มีระดับความก้าวหน้าทางเทคนิค ระดับการศึกษา และการเข้าใจในวิธีการทางวิทยาศาสตร์ต่ำ และมีพลังบังคับทางสังคมที่จะรักษาสถานภาพเดิมในระบบสังคมไว้ เมื่อเป็นนโยบายของผู้บริหารที่ต้องการให้มีการนำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเข้ามาใช้ในองค์กร จึงต้องว่าจ้างผู้ที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านคอมพิวเตอร์ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาจากบริษัทคอมพิวเตอร์ หรือมีการจัดตั้งหน่วยงานคอมพิวเตอร์และรับบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านนี้มาทำหน้าที่ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ขององค์กร โดยเฉพาะในระยะเริ่มแรกที่มีการนำระบบเครือข่ายเข้ามาใช้ แต่ละองค์กรจะมีวิธีการเพื่อให้บุคลากรได้เรียนรู้การใช้งานแตกต่างกันไป แต่โดยมากจะจัดให้บุคลากรได้รับการอบรม หรือคัดเลือกผู้ที่มีความสนใจและคาดว่าจะมีความเข้าใจได้รวดเร็วกว่าคนกลุ่มอื่นเข้ามาฝึก เพื่อนำไปสอนคนอื่นๆ ต่อไป เมื่อมีการทดลองใช้และเกิดผลดีในการทำงาน จึงขยายการใช้ออกไปในส่วนการทำงานต่างๆ

ดังนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในการเผยแพร่ นวัตกรรม ก็คือ ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านคอมพิวเตอร์นั่นเอง โดยมีผู้ที่มีลักษณะเรียนรู้ มีความสนใจในเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในองค์กร เป็น ผู้นำความคิดต่อการเผยแพร่ นวัตกรรม

สำหรับวิธีการในการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรธุรกิจนิตยสารและหนังสือ ซึ่งดำเนินธุรกิจด้วยเอกชนเพื่อหวังผลกำไรนั้น พบว่า ส่วนมากใช้วิธีการให้อำนาจในการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมถูกกระจายไปไม่เท่ากัน เรียกว่า วิธีการในการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรโดยผู้มีอำนาจ (AUTHORITATIVE APPROACH) หรือวิธีการแบบออกคำสั่ง (DECREE APPROACH) เป็นวิธีแบบเอกัตวิธิ ทำให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรได้รวดเร็ว แม้ว่า จะมีบุคลากรในองค์กรอาจต่อต้านนวัตกรรมในช่วงแรก แต่เนื่องจากคุณสมบัติของนวัตกรรมและสภาพของสังคมโดยรวม จึงทำให้การใช้นวัตกรรมคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายไม่นำไปสู่การเลิกใช้นวัตกรรม

การตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม จึงเป็นไปใน 2 ลักษณะ คือ ในระยะเริ่มแรก เป็นการตัดสินใจที่เกิดจากผู้มีอำนาจ (AUTHORITY DECISION) ที่มีตำแหน่งหรือฐานะสูงกว่า บุคลากรขององค์กรก็อยู่ในสถานะถูกบังคับให้ยอมรับการตัดสินใจนั้น แต่เมื่อได้มีการทดลองใช้หรือได้รับการฝึกอบรมจนเกิดผลดี จึงเป็นขั้นของการตัดสินใจโดยเอกชน (OPTIONAL DECISION) ที่บุคลากรในองค์กรแต่ละคน จะเลือกยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรม ภายใต้อิทธิพลของบรรทัดฐานของระบบสังคม และความจำเป็นที่จะต้องทำอะไรให้เป็นไปตามแรงกดดันของกลุ่ม (GROUP PRESSURES) สำหรับในองค์กรธุรกิจนิตยสารและหนังสือ การตัดสินใจในขั้นโดยเอกชน มักจะเป็นการยอมรับเนื่องจากเพื่อเป็นการยกระดับสถานภาพทางสังคม

โครงสร้างขององค์กรนิตยสารและหนังสือ มักมีลักษณะความคล่องตัวในการดำเนินงาน ขนาดของหน่วยงานต่างๆ เหมาะสมกับขนาดของงานที่ดำเนินการ จึงทำให้ทิศทางกาไหลของการสื่อสารภายในองค์กรรวดเร็ว เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อการดำเนินธุรกิจ

การสื่อสารภายในองค์กร ส่วนมากจึงเป็นการสื่อสารตามแนวนอน การสื่อสารระหว่างบุคลากรที่มีฐานะเท่ากัน เปิดเผยและมีประสิทธิภาพ เนื้อหาของสารมีลักษณะการมีแนวโน้มไม่เป็นทางการ รวดเร็วและง่าย จะเป็นไปในลักษณะประสานงาน ขอความช่วยเหลือ ยกตัวอย่างเช่น ในองค์กรที่มีการทำนิตยสารหลายเล่ม มีกองบรรณาธิการของนิตยสารแต่ละเล่มแยกกันอยู่ภายในองค์กร เมื่อฝ่ายศิลป์ที่ทำนิตยสารเล่มหนึ่งอยู่งานเกินกำลัง ก็สามารถขอความช่วยเหลือไปยังฝ่ายศิลป์ของอีกกองหนึ่งได้ โดยการบอกกล่าวหรือขออนุมัติจากหัวหน้างาน ไม่ต้องทำเรื่องรายงานเพื่อขออนุมัติจากผู้บริหารสูงสุดหลายขั้นตอนให้เสียเวลา เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามกำหนดเวลา

ผู้บริหารที่อยู่ในองค์กรธุรกิจนิตยสารและหนังสือมีลักษณะสากล (COSMOPOLITES) เนื่องจากการดำเนินธุรกิจผลิตนิตยสารและหนังสือ ถือเสมือนเป็นสถาบันสื่อมวลชนสถาบันหนึ่ง ผู้บริหารจึงมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลทางด้านสื่อและเทคโนโลยี มีการติดต่อกับบุคคลในวงการสื่อมวลชนหลายสถาบันอยู่ตลอดเวลา

โครงสร้างของระบบการทำงาน รูปแบบการติดต่อสื่อสาร และปฏิกิริยาตอบสนองระหว่างบุคลากรและผู้บริหารจึงมีลักษณะที่เอื้อต่อการนำนวัตกรรมคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเข้ามาใช้

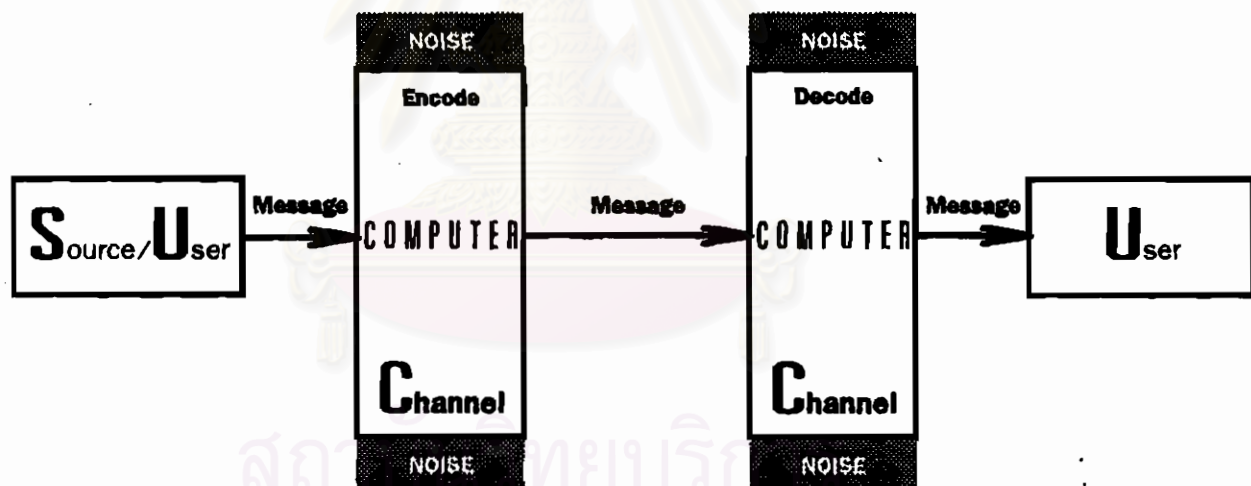
สำหรับประเด็นคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายที่มีบทบาทเพื่อการติดต่อสื่อสาร สามารถนำมาใช้ในลักษณะเป็นสื่อตอบสนอง (INTERACTIVE MEDIA) เช่น การใช้ E-MAIL ภายในองค์กร หรือการสื่อสารระหว่างกันผ่าน INTERNET เป็นต้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อการสื่อสารในลักษณะดังกล่าว ผู้วิจัยจะขออธิบายรูปแบบการสื่อสาร ดังนี้

กรณีที่ 1 ยกตัวอย่าง ลักษณะการทำงานด้วยระบบ E-MAIL ภายในสำนักงาน จะมีลักษณะเหมือนการติดต่อสื่อสารแบบ FACE-TO-FACE บุคลากรแต่ละคนจะทำหน้าที่ทั้งเป็นแหล่งสารและผู้ใช้ในเวลาเดียวกัน สามารถได้ตอบข้อมูลข่าวสารได้ทันทีทันใด แม้จะอยู่ในระยะไกลหรือใกล้เพียงแค่นี้ติดกัน โดยใช้คอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอยู่บนระบบเครือข่าย เป็นสื่อหรือช่องทางในการถอดรหัสและเข้ารหัส สิ่งรบกวนจะเกิดขึ้นจากช่องทางของสาร เมื่อระบบเครื่องแม่ข่าย สัญญาณหรือสายเครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้อง เป็นต้น หรืออาจเกิดขึ้นในลักษณะกรณีที่ 2

กรณีที่ 2 ในกรณีการเกิดปฏิกิริยาตอบสนองในทันทีจะไม่เกิดขึ้น เนื่องจากแหล่งสารหรือผู้ใช้ อีกฝ่ายหนึ่ง อาจไม่ได้เปิดเครื่องคอมพิวเตอร์หรือใช้เครื่องในเวลานั้น แต่อาจจะมาเปิดเครื่องเพื่อดูข้อความที่ส่งมาภายหลัง แล้วจึงสื่อสารกลับ

แต่สำหรับการศึกษา การใช้ประโยชน์คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย ภายในองค์กรธุรกิจนิตยสาร และหนังสือ พบว่า มีการใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารน้อยมาก โดยมากจะใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเพื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน เช่น การดึงข้อมูลจากแหล่งสารมาปรับเปลี่ยนแก้ไขหรือดูข้อมูลเท่านั้น รูปแบบการสื่อสารที่เกิดขึ้น จึงมีลักษณะดังใน **กรณีที่ 3** (ดูแผนภูมิที่ 5.1)

แผนภูมิที่ 5.1 แสดงรูปแบบการติดต่อสื่อสารโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย

แสดงให้เห็นว่า การนำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายมาใช้ในลักษณะนี้ ไม่ได้ส่งเสริมต่อแนวความคิดเกี่ยวกับสำนักงานปราศจากกระดาษ (PAPERLESS) เพราะผลจากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า องค์กรธุรกิจนิตยสารและหนังสือ ยังให้ความสำคัญกับงานเอกสาร และมีพฤติกรรมการทำงานด้วยเอกสารมากกว่าที่จะใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในการติดต่อสื่อสาร เช่นที่คณะจากบริษัท อมรินทร์ พรินต์ติ้ง แอนด์ พับลิชซิ่ง จำกัด (มหาชน)

“ยังไป PAPER ก็ยังมีอยู่ เพราะเป็นเหมือนหลักฐาน แต่ข้อมูลบนจอคอมพิวเตอร์มันมีประโยชน์ เพราะช่วยให้เร็ว ทันทีที่เกิดอะไรขึ้น เช่น ถ้าวันนี้อาจจะรู้ยอดลูกหนี้ วันนี้มีรายรับเป็นอย่างไร ก็ทำให้สามารถจะดูได้จากโปรแกรมระบบของเรา”

(ชีววัฒน์ ณ ถลาง, สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2540)

ตรงนี้เองที่ HUNT T. และ RUBEN B. D. (1993) ได้ตั้งเป็นข้อสังเกตเกี่ยวกับความจำเป็นในการใช้คอมพิวเตอร์ในงานธุรกิจว่า การทำนายเรื่อง “สังคมไร้กระดาษ” (PAPERLESS SOCIETY) จะไม่สามารถเป็นจริงได้ เนื่องจากผู้ใช้คอมพิวเตอร์ส่วนมากมักจะใช้การถ่ายสำเนาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ออกมาเป็นกระดาษ เพื่อจุดประสงค์ในการเก็บรักษาข้อมูล หรือทบทวนข้อมูล ในกรณีถ้าระบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่ทำงาน หรือในกรณีที่สำคัญกว่านั้น ก็คือ ความสะดวกในการสร้างสรรค์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์จะส่งผลให้เกิดข้อมูลที่บรรจุอยู่มากมาย และจะต้องพิมพ์จากเครื่องออกมา เนื่องจากผู้ใช้มีความจำเป็นที่จะต้องดูเพื่อพิสูจน์และตรวจตารางงานอีกครั้ง

ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร แม้ว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายจะเอื้อต่อการสื่อสารแบบตอบสนอง (INTERACTIVE COMMUNICATION) ซึ่งจะมีผลทำให้การสื่อสารแบบเผชิญหน้ากัน (FACE-TO-FACE) ลดน้อยลง แต่ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ของบุคลากรในองค์กร ไม่ว่าจะระดับผู้บริหาร หรือผู้ปฏิบัติงาน ยังมีการติดต่อสื่อสารลักษณะเดิม การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย ไม่ได้ใช้เพื่อวัตถุประสงค์การติดต่อสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวรรณ ปิรันธน์โอวาท และคณะ (2536) ที่กล่าวว่า การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ มีผลต่อความสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน ในแง่ที่ช่วยทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรโดยเฉพาะบุคคล ซึ่งใช้เครื่องร่วมกันดีขึ้น ได้มีการช่วยเหลือกันและเรียนรู้ร่วมกัน เมื่อมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ ตลอดจนได้มีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อเครื่องมือขัดข้อง

ในเรื่องเกี่ยวกับประสิทธิผลที่ได้รับจากเครื่องคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายนั้น ปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวรรณ ปิรันธน์โอวาท และคณะ (เรื่องเดียวกัน) แต่เป็นผลในระยะสั้น ดังเช่นงานวิจัยของ พรทิพย์ ดีสมโชค (2529) ที่สรุปว่า “เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ สามารถเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานได้เป็นอย่างดี แต่ประสิทธิผลที่เกิดขึ้นนี้จะประสิทธิผลระยะสั้น ที่เกิดจากประสิทธิภาพโดยตรงจากตัวเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่เท่านั้น ประสิทธิผลในระยะยาวจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการกำหนดนโยบาย และการวางแผนร่วมกันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริง”

อย่างไรก็ดี สำหรับการใช้งานด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายนั้น ยังไม่เต็มที่ อยู่ในลักษณะใช้ไม่เต็มประสิทธิภาพความสามารถของเครื่องทางด้านการเชื่อมโยงข้อมูล การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยมากมักจะใช้ในลักษณะดึงข้อมูลมาใช้งานเฉพาะส่วนการทำงานของตนเพื่อปฏิบัติงาน เช่น พิมพ์งาน แก้ไขข้อมูล ตกแต่งออกแบบ เป็นต้น ซึ่งตรงกับผลสรุปการวิจัยของ สุเมธ ศิริวง (2523) ว่า ส่วนใหญ่การนำคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กมาใช้ในธุรกิจปัจจุบัน เป็นการนำมาทำงานเสมือน หรือควบคุมการปฏิบัติงานเสมือน โดยข้อมูลเหล่านี้จะใช้เพื่อการปฏิบัติงาน (OPERATIONAL INFORMATION SYSTEM) มากกว่าข่าวสารเพื่อการจัดการ

ปัญหาส่วนมาก คือ ปัญหาที่มักพบในงานวิจัยต่างๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง เทคโนโลยีการสื่อสาร เป็นปัญหาด้านความพร้อมและความชำนาญ ในการใช้คอมพิวเตอร์ของบุคลากร ซึ่งยังขาดความพร้อมอยู่มาก ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ปัญหางบประมาณ เงินลงทุนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของวิทยาการเทคโนโลยี ส่งผลต่อการตัดสินใจนำเทคโนโลยีมาใช้ในองค์กร

การจัดการปัญหาเกี่ยวกับการนำเครื่องคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเข้ามาใช้ในธุรกิจนิตยสารและหนังสือ โดยมากในระดับการปฏิบัติงานภายในองค์กรนั้น ผู้บริหาร หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนระบบคอมพิวเตอร์ขององค์กร จะมีวิธีการจัดการและวางแผนการบริหาร เพื่อแก้ปัญหาให้ลุกลงไป เนื่องจากองค์กรมีสภาพการดำเนินงานในลักษณะธุรกิจ เพื่อหวังผลกำไร รูปแบบโครงสร้างการทำงาน ไม่ซับซ้อนหลายขั้นตอน นโยบายและแผนงานต่างๆ จะมีลักษณะยืดหยุ่น เปลี่ยนแปลงได้ เพื่อแก้ไขปัญหาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นสำคัญ ดังเช่นข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ปัญหาบุคลากรของบริษัท คู่แข่ง จำกัด (มหาชน) ต่อไปนี้

“การที่เราเอาระบบคอมพิวเตอร์เข้าไปใช้ในหน่วยงาน ที่ไม่เคยใช้คอมพิวเตอร์ นั้น คนที่เข้าไปพูดหรือนักวิเคราะห์ จะต้องเข้าไป CLEAR กับคนทำงานในนั้นให้ได้ CLEAR ครั้งแรก จะต้องจาก TOP DOWN ลงมา จากผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่สั่งนัดการประชุมว่า เราจะต้องนำคอมพิวเตอร์มาใช้นะ จะไม่มีการเอาคนออก แต่ทุกคนจะได้เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ และเทคโนโลยีจะช่วยให้เราทำงานได้ดีขึ้น เร็วขึ้น ผลกำไรดีขึ้น ลด COST ลด DOCUMENT FLOW ให้น้อยลง ก็จะทำให้สะดวกขึ้น ดังนั้น ถ้าการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในหน่วยงาน ต้องสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นภายในองค์กรก่อน จึงจะได้รับความร่วมมือ เนื่องจากบุคลากรเองก็จะได้รับความรู้ด้วย เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับโลกในอนาคตด้วย . . .

. . . ในการแก้ปัญหาบุคลากรที่เกิดขึ้น ต้องขึ้นอยู่กับองค์กร เช่น ผมเองผมก็ต้องรู้ว่า ผมไม่สามารถที่จะ KEEP เด็กให้อยู่ทำงาน เพราะฉะนั้น เราจะต้องมีอะไรที่จะสอน ตัวเราเองก็ต้องมีการเตรียม คนทุกคนที่ทำงานจะต้องทำงานทางด้าน PERSONNEL ด้วย ตรงนี้เป็นสิ่งสำคัญ เราเองก็ต้องอยู่ดูแลลูกน้องเราด้วย เราให้เขาดีมีชัย หมายถึง ในเรื่อง BENEFIT ต่างๆ ในเรื่องของค่าตอบแทนต่างๆ ในเรื่องสภาพแวดล้อม เราให้เขาดีหรือไม่ และเรื่องของการ TRAIN เหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญ . . . ขึ้นอยู่กับเทคนิคของแต่ละองค์กรที่จะแก้ปัญหาตรงนี้ การรักษาคคนเอาไว้ได้ก็มีหลายวิธี ไม่ใช่แค่เรื่อง BENEFIT อย่างเดียว สภาพสิ่งแวดล้อม ROYALTY มันจะเกิด ถ้าหากว่า เราให้สิ่งอื่นๆ ที่เขาพอใจด้วย ฉะนั้นเด็กที่ทำงานกับผม ผมจะเปิดเพดานไว้ ให้เขามองเห็นได้เลยว่า เขาจะขึ้นไปถึงตรงไหน 3 ปี เขาต้องขึ้นตรงนี้ให้ได้นะ 5 ปีต้องขึ้นตรงนี้ให้ได้ ไม่ใช่มาทำงานแล้ว ไม่รู้ว่าเขาอยู่ตรงไหน เราต้องบอกเขา และเราต้อง PROMOTE เขาด้วย . . . บุคลากรที่มาทำงานใหม่ๆ จะต้องมีการ TRAIN เนื่องจากจะมี CULTURE ขององค์กรเก่าที่ผ่านมา เราจะทำอย่างไรให้บุคลากรที่มาใหม่ได้มี CULTURE ในแบบของเรา เพราะฉะนั้น เราจะต้องกำหนดให้เขาอยู่ในรูปแบบของเรา”

(สุชาติ เครือโสภณพงศ์, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2540)

สำหรับปัญหาในระดับภาพรวมแล้ว เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับ แนวโน้มของอุตสาหกรรมนิตยสารและหนังสือ ในอนาคต ควรที่จะต้องแก้ปัญหาทั้งในระดับนโยบายของรัฐบาล ซึ่งจะขอนำเสนอต่อไปในส่วนข้อเสนอแนะ

แนวโน้มการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในธุรกิจนิตยสารและหนังสือในอนาคต

สรุปผลจากการรวบรวมความคิดเห็นและการคาดคะเนของผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในธุรกิจนิตยสารและหนังสือ ผู้วิจัยพอจะสรุปแนวโน้มการนำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายมาใช้ใน 2 ระดับ คือ

1. แนวโน้มในระดับองค์กร
2. แนวโน้มในระดับธุรกิจนิตยสารและหนังสือโดยรวม

1) แนวโน้มในระดับองค์กร

ทิศทางการนำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเข้ามาใช้ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ทั้งในรูปแบบการพัฒนาาระบบเครือข่ายที่มีอยู่เดิม และติดตั้งเพิ่มขึ้น ทั้งทางด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ ในองค์กรขนาดใหญ่จะมีการนำมาใช้ในส่วนของการบริหารงานองค์กรมากขึ้น มีการออกแบบและวางผังระบบเครือข่ายใหม่ โดยให้ทุกส่วนภายในองค์กรได้มีการเชื่อมโยงการทำงาน นำระบบการปฏิบัติงานสำหรับเครือข่ายที่รองรับกับความต้องการของผู้บริหาร ทำให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ได้รวดเร็วขึ้น และเอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจ

มีโครงการนำระบบเครือข่าย INTERNET มาใช้เพิ่มขึ้น เพื่อประโยชน์ด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และเพื่อเป็นช่องทางการตลาด เพื่อส่งเสริมการขายสินค้าให้บริการลูกค้ารูปแบบต่างๆ

นอกจากนี้ ยังมีโครงการอื่นๆ ที่จะมีส่วนสนับสนุนต่อการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เครือข่ายในอนาคตให้ขยายวงกว้างขึ้นในส่วนของผู้บริโภคสื่อสิ่งพิมพ์ คือ การผลิตซีดี-รอมส์ (CD-ROMS) และ เทเล-การ์ด (TELE-CARD) เป็นต้น

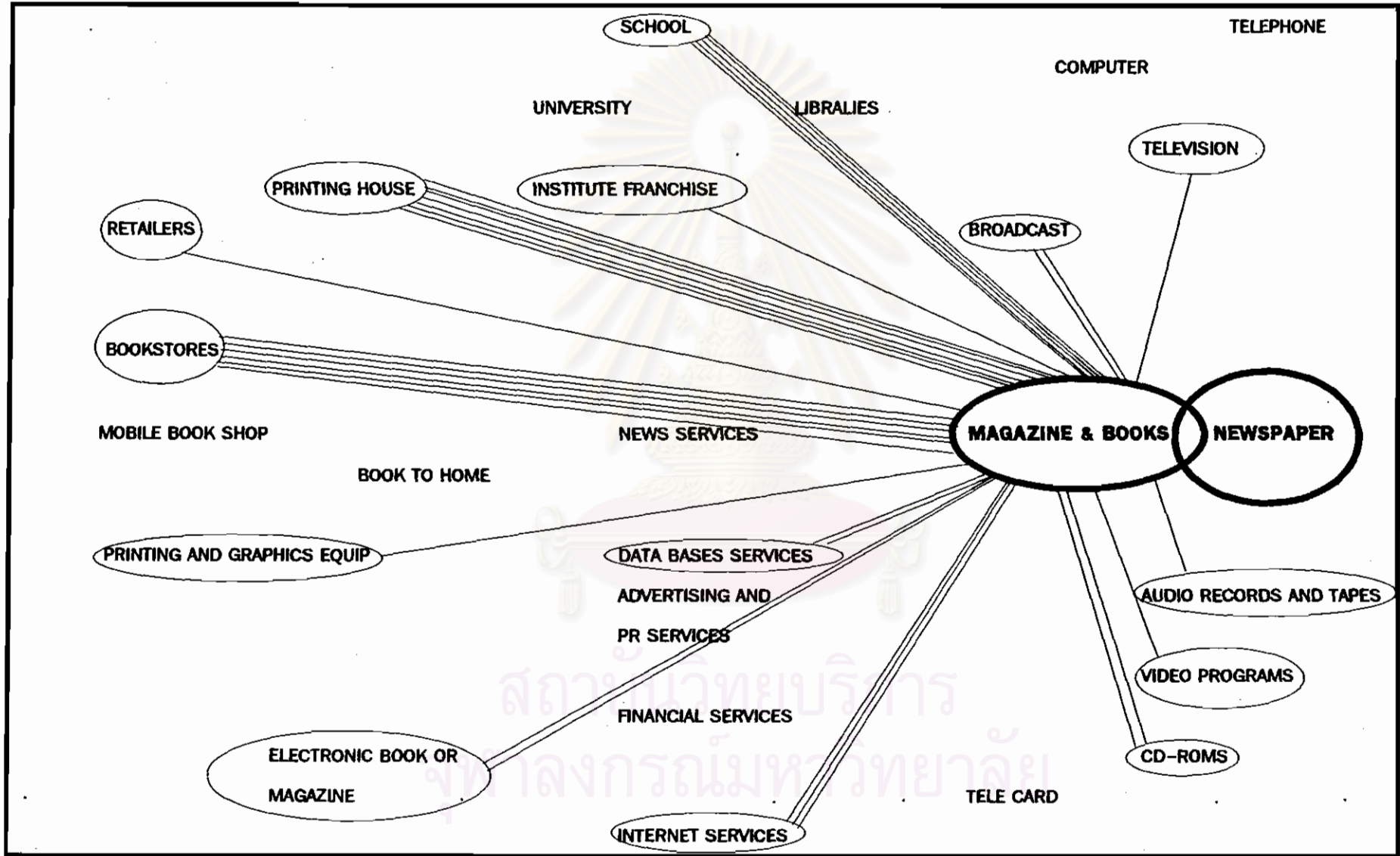
2) แนวโน้มในระดับธุรกิจนิตยสารและหนังสือโดยรวม

สำหรับการนำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเข้ามาใช้ในธุรกิจนิตยสารและหนังสืออย่างเต็มรูปแบบครบวงจรนั้น ทั้งในลักษณะการเชื่อมโยงระหว่างประเภทกิจการ 3 ประเภทในองค์กรขนาดใหญ่ที่ดำเนินธุรกิจครบวงจร หรือในลักษณะการเชื่อมโยง เพื่อความร่วมมือระหว่างกันของผู้ที่ดำเนินธุรกิจสิ่งพิมพ์ ไม่ว่าจะขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ เป็นเรื่องที่ยากและใช้เวลาอีกนาน

ในเรื่องแนวโน้มการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะมีการผลิตในปริมาณที่มากขึ้น แต่ไม่ใช่ในลักษณะเข้ามาแทนที่สื่อสิ่งพิมพ์ จะเป็นเพียงสื่อเสริมมากกว่า

ส่วนแนวโน้มการดำเนินธุรกิจนิตยสารและหนังสือ ต่างเชื่อว่า ธุรกิจนิตยสารและหนังสือจะคงอยู่ และจะขยายตัวไปอีก จะมีการลงทุนทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น ธุรกิจสื่อหลักๆ จะมีการ

แผนภูมิที่ 5.2 แสดงรูปแบบแนวโน้ม และทิศทางของธุรกิจและผลิตภัณฑ์ของธุรกิจนิตยสารและหนังสือ

รวมตัวกันมากขึ้น คือ ธุรกิจทางด้านโทรคมนาคมการสื่อสาร ธุรกิจทางด้านคอมพิวเตอร์ และธุรกิจทางด้านสื่อสารมวลชน

จะเกิดสถานการณ์การเกิดร้านหนังสือเพิ่มมากขึ้นตามศูนย์การค้า และแหล่งชุมชนอื่นๆ การผลิตหนังสือจะเป็นการผลิตเฉพาะแนวเฉพาะกลุ่มผู้อ่านมากขึ้น

จากผลที่ได้ ผู้วิจัยสามารถแสดงรูปแบบแนวโน้ม และทิศทางของธุรกิจนิตยสารและหนังสือดังแผนภูมิที่ 5.2 โดยธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ใดที่องค์กรนิตยสารหรือหนังสือได้มีการดำเนินการแล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีการโยงเส้นตรงไปยังรูปแบบธุรกิจนั้น ในเส้นตรงหนึ่ง หมายถึง องค์กรหนึ่งองค์กร จากทั้งหมด 15 องค์กรที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล ส่วนรายชื่อรูปแบบหรือผลิตภัณฑ์ใดที่ยังไม่มีเครื่องหมายวงกลมไว้และไม่ มีเส้นตรงโยงไปถึง หมายถึง แนวโน้มที่คาดว่าจะดำเนินการในอนาคต ดังนี้

- รูปแบบและผลิตภัณฑ์ที่องค์กรนิตยสารและหนังสือได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน :
 - รูปแบบธุรกิจทางด้านวิทยุ เช่น บริษัท แพลน พับลิชชิ่ง จำกัด และ บริษัท แมเนเจอร์ มีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
 - รูปแบบผลิตภัณฑ์ เช่น ผลิตภัณฑ์วีดีโอประกอบการเรียนการสอนของ บริษัท ดันอ้อ แกรมมี จำกัด
- รูปแบบและผลิตภัณฑ์ที่องค์กรนิตยสารและหนังสือมีแนวโน้มว่าจะดำเนินการในอนาคต :
 - รูปแบบธุรกิจ “BOOK TO HOME” เช่น บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
 - รูปแบบผลิตภัณฑ์ เช่น ผลิตภัณฑ์ TELE CARD ของ บริษัท สำนักพิมพ์ แม็ค จำกัด
- นอกจากนี้ ยังมีรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะ ในลักษณะผูกขาด เช่น ธุรกิจการผลิตหนังสือและแบบเรียนตามหลักสูตรหรือนอกเหนือหลักสูตร ให้กับโรงเรียนต่างๆ เช่น
 - บริษัท คุณ 39 จำกัด
 - บริษัท สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช จำกัด
 - บริษัท นานมี บุ๊คส์ จำกัด
 - บริษัท สำนักพิมพ์ แม็ค จำกัด
 - บริษัท ดันอ้อ แกรมมี จำกัด
- ส่วนแนวโน้มรูปแบบธุรกิจในอนาคตกับสถาบันการศึกษา เช่น ธุรกิจการเชื่อมโยงเครือข่าย INTERNET ระหว่างองค์กรธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์กับมหาวิทยาลัยหรือห้องสมุดต่างๆ เช่น
 - บริษัท คู่แข่ง จำกัด (มหาชน)

ในขณะเดียวกัน แม้ว่ารูปแบบธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ที่มีองค์กรหนึ่งองค์กรใดดำเนินการแล้วในปัจจุบัน แต่ก็มีความแนวโน้มว่า รูปแบบธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์นั้นๆ จะได้รับความสนใจจากองค์กรอื่นๆ ในการดำเนินกิจการหรือผลิตเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน

อภิปรายผล :

จะเห็นว่า แนวโน้มการนำคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเข้ามาใช้ในองค์กรธุรกิจนิตยสารและหนังสือของบ้านเรานั้น มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น แต่ยังคงเป็นไปในทิศทางเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน มากกว่าจะนำมาใช้เพื่อประโยชน์ทางด้านการบริหารการจัดการ หรือเพื่อการติดต่อสื่อสาร ดังเช่นที่ DIZARD, W., JR. (1994) ได้เสนอความคิดต่อคอมพิวเตอร์ในอนาคตไว้ว่า “ถึงแม้ความรู้สึกว่าคอมพิวเตอร์ คือ สื่อมวลชนนั้น ยังไม่เกิดขึ้นอย่างเต็มที่ แต่สำหรับอุตสาหกรรมการผลิตสิ่งพิมพ์แล้ว มันมีค่าอย่างยิ่งต่อระบบการปฏิบัติการทำงานภายในองค์กร”

สำหรับการนำคอมพิวเตอร์เครือข่าย มาใช้อย่างเต็มรูปแบบ คือ เชื่อมโยงระหว่างบริษัท สำนักพิมพ์ โรงพิมพ์ และการจัดจำหน่าย นั้น ในเมืองไทยยังมีอยู่ในอัตราที่น้อยเมื่อเทียบกับธุรกิจสิ่งพิมพ์ในอเมริกา และการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายสำหรับบ้านเราแบบเต็มรูปแบบ โดยส่วนมากนั้น จะเกิดกับสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์มากกว่า

สิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสารและหนังสือ เนื่องจากพื้นที่ของประเทศไทย ยังมีขนาดเล็ก การใช้วิธีการจัดส่งด้วยระบบเดิม เช่น ไปรษณีย์ การขนส่งทางรถยนต์ เป็นต้น ประหยัดมากกว่าที่จะต้องมาลงทุนซื้อเครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีใหม่ๆ สำหรับกิจการขนาดเล็กและขนาดกลางบางองค์กร

ในขณะเดียวกันที่องค์กรขนาดใหญ่ที่มีการลงทุนทางด้านระบบเครือข่ายอย่างเต็มที่ครบวงจร กลับต้องชะลอการใช้เทคโนโลยีที่ได้มีการลงทุนไปแล้ว เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องความรู้ ความต้องการข้อมูลข่าวสารที่ต่างกันระหว่างคนในเมือง และคนในชนบท เช่น ในกรณีของบริษัท แมเนเจอร์ มีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ที่ให้ความเห็นว่า

“สำหรับบริษัทนั้น ได้มีการนำระบบเครือข่ายเข้ามาใช้เชื่อมโยงกันอย่างเต็มรูปแบบแล้ว แต่ต้องถอย เพราะเทคโนโลยีที่นำมาใช้มันเร็วเกินไป คนอ่านยังโตไม่ทันตาม และเสรีภาพทางข่าวสารที่เราคิดว่า คนอยากรู้นั้น อยากรู้ไม่เหมือนกัน บอกได้เลยว่า หนังสือหลายเล่มมียอดขายเฉพาะในเมืองใหญ่ นอกนั้นไม่มียอดขาย จึงขึ้นอยู่กับฐานของคนอ่าน ยังโตในสัดส่วนที่ไม่มากนัก และโตเฉพาะเมืองใหญ่”

และความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มคน 2 กลุ่มนี้เอง เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า บ้านเรายังเป็นประเทศที่ขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานด้านการโทรคมนาคม เพื่อรองรับพัฒนาการทางด้านข่าวสาร เมื่อขาดโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ จึงส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันทางด้าน การได้รับข้อมูลข่าวสาร เมื่อเป็นดัง

นี้ ความพยายามต่อองค์กรใดองค์กรหนึ่งเพียงองค์กรเดียวที่จะทำให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีทางด้านข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และกระจายอย่างทั่วถึง จึงเป็นเรื่องยากลำบาก

ในส่วนแนวโน้มทางการนำระบบเครือข่าย INTERNET มาใช้ประโยชน์ทางด้านต่างๆ ไม่ว่าจะใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการบริการ เป็นช่องทางการตลาด การโฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ถึงแม้ว่า จะมีแนวโน้มในทิศทางเดียวกับธุรกิจสิ่งพิมพ์ในอเมริกา แต่การเติบโตนั้นดูเหมือนว่า จะยังมีข้อจำกัดอยู่มากสำหรับในบ้านเรา เนื่องจากการผูกขาดของศูนย์บริการเครือข่าย INTERNET ที่ทำให้ค่าใช้จ่ายการใช้บริการ INTERNET มีอัตราที่สูงกว่าในอเมริกา จึงมีผลซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางด้านนี้ ทำให้ติดขัดและเชื่อมโยงช้าไม่เติบโต

อย่างไรก็ดี สำหรับการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นสื่อเสริมหรือสนับสนุนสื่อสิ่งพิมพ์นั้น เรียกได้ว่า มีทิศทางความเป็นไปได้สูง สอดคล้องกับข้อเขียนของ DIZARD, W., JR. (IBID.) ที่ได้นำเสนอแนวโน้มของกลุ่มผู้สร้างยักษ์ใหญ่ ซึ่งเป็นผู้นำการลงทุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร ที่ได้ยกตัวอย่าง ของผู้นำนวัตกรรมการคมนาคมคนสำคัญๆ เช่น ROBERT EDWARD (TED) TURNER, RUPERT MURDOCH, GERALD LEVIN แห่งบริษัท TIME WARNER และ MICHAEL EISNER จากบริษัท DISNEY และผู้ร่วมงานคนอื่นๆ ได้สร้างความเคลื่อนไหวอย่างมากต่อแบบแผนการบริหารทางด้านสื่อกว่าที่เคยมีการปฏิบัติกันมา ด้วยการนำความสามารถพิเศษต่างๆ ของพวกเขาออกมาบรรจุอยู่ในรูปของข้อมูลข่าวสารในสื่อมัลติมีเดียที่สามารถนำเสนอได้หลายรูปแบบในเวลาเดียวกัน เช่น เป็นภาพเคลื่อนไหวเหมือนภาพยนตร์ มีเนื้อหาที่สามารถอ่านได้เหมือนหนังสือ และใช้จอภาพของคอมพิวเตอร์เหมือนการนั่งดูโทรทัศน์ สื่อมัลติมีเดียนี้เป็นสื่อใหม่ที่ถูกออกแบบ เพื่อใช้เป็นส่วนสนับสนุนสื่ออื่น และจะมีประโยชน์อย่างมากต่อการใช้สื่อ 2 สื่อควบคู่กัน แนวความคิดนี้ ส่งผลให้มีชัยชนะต่อการแข่งขันทางการตลาด เหนือคู่ต่อสู้ที่มีการผลิตสื่อเพียงสื่อเดียว

สื่อมัลติมีเดีย แม้ว่าจะยากต่อการมองเห็นผลที่เกิดขึ้นกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เหมือนเช่นผลที่เกิดขึ้นจากสื่อหลักที่เราใช้กัน แต่นับเป็นพลังสำคัญต่อสภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่เต็มไปด้วยสื่อสมัยใหม่

ทางด้านสถานการณ์การผลิตหนังสือและนิตยสาร เพื่อผู้อ่านเฉพาะกลุ่มนั้น ในเมืองไทยมีลักษณะคล้ายคลึงในอเมริกา แต่จะแตกต่างกันที่ว่า องค์กรการผลิตนิตยสารและหนังสือ. หรือแม้แต่นิตยสารสิ่งพิมพ์ จะมีการดำเนินธุรกิจที่แบ่งแยกกันชัดเจน องค์กรนิตยสารก็จะดำเนินการผลิตเฉพาะนิตยสาร องค์กรหนังสือก็จะดำเนินการผลิตเฉพาะหนังสือ เนื่องจากยอดการผลิตมีจำนวนมาก เพื่อผู้บริโภคจำนวนมาก ตลาดมีลักษณะกว้างขวางและมีขนาดใหญ่มาก เมื่อเทียบกับตลาดหนังสือหรือนิตยสารในบ้านเรา ที่โดยมากองค์กรสิ่งพิมพ์องค์กรหนึ่ง มักจะดำเนินการผลิตสิ่งพิมพ์หลายประเภท เช่น ผลิตทั้งหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และหนังสือ รวมทั้งดำเนินการทางด้านธุรกิจอื่นควบคู่ไปด้วย เนื่องจากตลาดผู้บริโภคของเมืองไทยมีปริมาณน้อยมาก

ลักษณะแนวโน้มในการรวมตัวกันภายใต้ความร่วมมือกันขององค์กรที่อยู่ในธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์ด้วยกันในเมืองไทย ยังไม่เกิดขึ้นเหมือนเช่นที่เกิดในอเมริกา แต่ในเมืองไทยจะมีลักษณะของการรวมตัวภายใต้ความร่วมมือกันขององค์กรที่อยู่ในธุรกิจสื่อประเภทอื่นๆ มากกว่า เช่น สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์

ข้อเสนอแนะ

เท่าที่ได้กล่าวมาถึงสถานภาพและแนวโน้มของการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในองค์กรธุรกิจ นิตยสารและหนังสือ ทำให้พอจะเห็นบทบาทและแนวทางขององค์กรธุรกิจในการนำเทคโนโลยีระบบ เครือข่ายมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบใด ตลอดจนรับรู้ถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์และ แนวทางการศึกษาต่อไปในอนาคตที่จะมีลักษณะเป็นสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะไว้ 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อเสนอแนะต่อองค์กรธุรกิจนิตยสารและหนังสือ
2. ข้อเสนอแนะต่องานวิจัยที่จะมีขึ้นต่อไปในอนาคต

1. ข้อเสนอแนะต่อองค์กรธุรกิจนิตยสารและหนังสือ

1. ในการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่เข้ามาใช้ในองค์กร ควรจะได้มีการสำรวจความคิดเห็น ความต้องการของบุคลากรในองค์กร ประกอบกับข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายและ ทิศทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในองค์กร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และประสบปัญหาน้อยที่สุด การ ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง จะทำให้ผู้บริหารสามารถวางแผนและกำหนดนโยบายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้ทราบความต้องการของบุคลากร ซึ่งจะมีหน้าที่ต่อไปในการใช้เทคโนโลยี และสามารถเลือกใช้ เทคโนโลยีให้เหมาะกับกระบวนการทำงานขององค์กรด้วย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปริมาณความต้องการของ บุคลากรมีความหลากหลาย ควรจะได้มีการประชุมเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ใน องค์กร หลังจากนั้นต้องประกาศให้พนักงานรับทราบโดยทั่วถึง เพื่อนำไปสู่ความตกลงการยอมรับนวัตกรรม ร่วมกันต่อทิศทางของการดำเนินธุรกิจ เป็นการลดปัญหาการต่อต้านการยอมรับนวัตกรรม และเมื่อนำ เทคโนโลยีมาใช้แล้ว จะต้องมีการติดตามผลการใช้ และประเมินผลที่เกิดขึ้น เพื่อทราบปัญหาและหา มาตรการแก้ไข

2. ควรจะได้ให้ความสำคัญ และมีการลงทุนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างจริงจัง และ ต่อเนื่อง ด้วยการรื้อ ปรับระบบกระบวนการปฏิบัติที่เป็นประเพณีขององค์กรหรือหน่วยงานที่มีลักษณะไม่ เอื้อต่อการยอมรับนวัตกรรม ให้มีการออกแบบกระบวนการทำงานและออกแบบระบบโครงสร้างขององค์กร ให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้น สำหรับประเด็นการพัฒนาาระบบเครือข่ายใน องค์กรนั้น ควรจะได้มีการวางและติดตั้งระบบ รวมทั้งการเลือกใช้ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และโปรแกรมการ ทำงานที่สามารถใช้การติดต่อสื่อสารระหว่างเครื่อง ที่อยู่ในระบบเครือข่ายได้ เป็นการต่อเชื่อมระบบ เครือข่ายให้เป็นเครื่องมือการสื่อสาร โดยให้บุคลากรปฏิบัติให้เกิดความเคยชิน เพื่อนำไปสู่การใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเต็มประสิทธิภาพ และได้ประโยชน์สูงสุด

3. สำหรับการแก้ปัญหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจ ทางด้านคอมพิวเตอร์ของบุคลากร ผู้ปฏิบัติ งาน จัดให้พนักงาน ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรมีโอกาสได้เรียน และเข้ารับการอบรมให้มีความรู้พื้นฐานทาง ด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือรับข่าวสาร และความรู้ ตลอดจนส่ง

ข่าวสาร ด้วยการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ให้เกิดความรู้สึกว่า การทำงานเหมือนการศึกษาเพิ่มเติม สนับสนุนให้บุคลากรได้เรียนรู้และใช้เวลาศึกษาเทคนิคใหม่ๆ ในการใช้เครื่องมือ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่อการทำงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้สร้างสรรค์การทำงาน และแสดงความคิดเห็นของตัวเองในงานด้านต่างๆ โดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ

เนื่องจากเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในทุกองค์กร ควรจะติดตามผลการทำงานของพนักงาน และสร้างแรงจูงใจ ให้บุคลากรเกิดความกระตือรือร้นอยู่เสมอ ให้รู้สึกว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่องค์กรกำหนดขึ้นเป็นเรื่องสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อตัวผู้ปฏิบัติงานและองค์กร ไม่ใช่ นโยบายชั่วคราวชั่วคราว แต่เป็นนโยบายที่จะมีความสำคัญอย่างมากต่อไปในอนาคต ทั้งต่อตัวผู้ปฏิบัติงาน องค์กร และสังคมส่วนรวม นอกจากนี้ ควรมีนโยบายการสร้างคนเพื่อรองรับต่อความขาดแคลนทางด้านนี้ จัดทุนการศึกษาให้ศึกษาต่อในระดับสูงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือทางด้านการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย

4. สร้างโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีให้เกิดความเสมอภาคภายในองค์กร

- ด้วยการวางแผนการติดตั้งระบบเครือข่าย ให้ครบทุกหน่วยงานภายในระยะเวลาที่ตั้งไว้ เพื่อให้บุคลากรได้มีโอกาสใช้อย่างทั่วถึง

- ต้องปรับปรุงคุณภาพของระบบเครือข่ายทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร ไม่ให้ต่ำกว่ามาตรฐานสากล เพื่อประสิทธิภาพต่อการสื่อสารและการปฏิบัติงาน

- ให้มีบุคลากรหรือหน่วยงาน ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะ จะเป็นผู้ทำหน้าที่เสมือนเป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมนวัตกรรมในการประสานงานภายในองค์กร มีการวางแผนการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่าย ที่จะต้องครอบคลุมถึงการพิจารณาทั้งระบบในองค์กร การฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเพียงพอ จัดหาอุปกรณ์ จัดหาซอฟต์แวร์ พัฒนาระบบให้สอดคล้องกับการทำงาน และการวางแผนการดำเนินงานประมาณ มีการให้ข้อมูลแก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารอย่างทั่วถึงตลอดเวลา และเท่าเทียมกัน โดยไม่จำกัดกลุ่มพวก มีการปรับปรุงคุณภาพของข้อมูล เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจและความเข้าใจได้ร่วมกัน ไม่ว่าระดับการทำงานใด ในด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร ควรจะทันเหตุการณ์ ชัดเจน และนำเสนอในรูปแบบที่น่าสนใจ

5. เนื่องจากผู้บริหารในองค์กรธุรกิจนิตยสารและหนังสือ มีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงในองค์กรให้เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น นโยบายต่างๆ ที่ได้กำหนดใช้ในองค์กร ผู้บริหารควรจะได้ประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นแบบอย่าง และผลักดันให้บุคลากรมีพฤติกรรมต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง ยกตัวอย่าง ในกรณีที่นโยบายให้องค์กรเป็นสำนักงานไร้กระดาษ (PAPERLESS) ผู้บริหารก็ต้องมีการใช้ E-MAIL หรือระบบการติดต่อสื่อสารต่างๆ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายอย่างเต็มประสิทธิภาพความสามารถของระบบ

6. องค์กรที่ดำเนินธุรกิจสิ่งพิมพ์ ควรได้มีการร่วมมือกัน เพื่อแก้ปัญหาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาบุคลากร หรือปัญหาขาดแคลนทรัพยากรบุคคล ด้วยภารกิจต่อไปนี้

ควรจะได้มีการร่วมกันจัดตั้งสมาคม หน่วยงาน หรือองค์กรกลาง ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางความร่วมมือกันระหว่างองค์กรผู้ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ และให้แต่ละองค์กรที่เข้าร่วมมีฐานะเป็นสมาชิก ให้มีบทบาทด้านการส่งเสริมความรู้ความสามารถของบุคลากร หรือการถ่ายทอดเทคโนโลยี ทำหน้าที่เกี่ยวกับการฝึกอบรม การกำหนดมาตรฐาน การให้คำปรึกษา และการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์เทคโนโลยี ให้การสนับสนุนเทคโนโลยีเฉพาะธุรกิจสิ่งพิมพ์ เนื่องจากเครื่องมือ เครื่องจักรทางด้านนี้ เป็นเทคโนโลยีเฉพาะทาง เช่น คอมพิวเตอร์เพื่อการออกแบบ คอมพิวเตอร์สแกนภาพ เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากคอมพิวเตอร์ทั่วไปในสำนักงาน

ทั้งนี้ โดยขอความร่วมมือจากองค์กรธุรกิจสิ่งพิมพ์ด้วยกัน และขอความร่วมมือกับบริษัทหรือหน่วยงาน และองค์กรที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวข้อง และสถาบันศึกษา ที่มีความเชื่อถือได้ เพื่อเข้าร่วมเป็นกรรมการองค์กรกลาง อาจจะประกอบด้วยคณะกรรมการจากหลายฝ่ายทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาคธุรกิจ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สำหรับองค์กรธุรกิจที่ควรจะมีเชิญเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา คือ

- บริษัทที่ดำเนินธุรกิจทางด้านคอมพิวเตอร์เทคโนโลยี
- บริษัทที่ดำเนินธุรกิจทางด้านโทรคมนาคม
- บริษัทที่ดำเนินธุรกิจทางด้านสื่อมวลชน
- คณาจารย์ นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ จากสถาบันการศึกษา

เพื่อมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ นอกจากบทบาทเหล่านี้แล้ว องค์กรกลาง ยังควรมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือองค์กรธุรกิจสิ่งพิมพ์ขนาดเล็กที่มีทุนทรัพย์น้อย โดยทำหน้าที่จัดหาเงินทุนและอุปกรณ์ให้แก่สมาชิก โดยให้ความร่วมมือ ให้คำแนะนำ หรือให้ยืมอุปกรณ์เทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่อธุรกิจสิ่งพิมพ์ทั้งวงจร

7. บริษัทที่ดำเนินธุรกิจทางด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ควรจัดให้มีการพบปะระหว่างองค์กร หรือเชิญพนักงานได้เข้าชมวิธีการทำงาน แลกเปลี่ยนกันระหว่างองค์กร ให้บุคลากรแลกเปลี่ยนความรู้แก่กันทางด้านเทคโนโลยี เพราะแต่ละคนอาจมีการใช้เทคนิค ในการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในการทำงาน แตกต่างกัน แล้วแต่วิธีการของตนเองเฉพาะบุคคล การจัดให้มีการพบปะสังสรรค์กัน จะทำให้พนักงานได้รับความรู้ และเกิดความรู้สึกที่ดีต่อพนักงาน และประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อองค์กร ต่อผู้บริโภค และต่อสังคมส่วนรวม ในการร่วมมือกัน เนื่องจาก ในสังคมยุคข้อมูลข่าวสารนั้น ทิศทางที่ควรจะเป็น ก็คือ การร่วมมือกัน การรวมตัวกัน ขององค์กรธุรกิจภายในประเทศ เพื่อผลิตสินค้าออกไปแข่งกับตลาดภายนอกประเทศ ซึ่งต่อไประยะทางจะไม่ใช่ปัญหาหรือข้อจำกัด ในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศแล้วในระยะเวลาไม่นานนี้

8. ธุรกิจสิ่งพิมพ์ ควรจะได้มีการร่วมตัวกันเป็นกำลังเพื่อผลักดันและต่อรอง นโยบายของรัฐบาล ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจสิ่งพิมพ์ เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ยกตัวอย่าง ผลักดันให้ภาษีหรือค่าใช้จ่ายทาง ด้านเทคโนโลยี หรือราคาวัตถุดิบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสิ่งพิมพ์ เช่น กระดาษ หมึกพิมพ์ ให้มีอัตราราคาที่ ต่ำลง รวมทั้งเครื่องมือ เครื่องจักร ขนาดใหญ่ทางด้านกิจการโรงพิมพ์ ผลักดันนโยบายการศึกษาให้ กระจายออกไปสู่ชนบท ให้มีการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในโรงเรียนชนบททั่วประเทศมากขึ้น เพื่อรองรับต่อการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา และสื่อประเภทอื่นที่มีแนวโน้มการผลิตเพิ่มมากขึ้น

ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยขอเน้นว่า จะต้องใช้การติดต่อสื่อสารด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้เกิดการ พัฒนาได้ตรงตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

2. ข้อเสนอแนะต่องานวิจัยที่จะมีขึ้นต่อไปในอนาคต

1. งานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยที่สำรวจสถานภาพการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเฉพาะธุรกิจ นิติสารและหนังสือเท่านั้น จากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจของ BUSINESS LIFESTYLE SURVEY (ผู้จัดการ, 18 เมษายน 2540) พบว่า การติดตั้งระบบเครือข่าย LAN ขององค์กรธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เกือบ 1 ใน 4 หรือคิดเป็นร้อยละ 22.2 เป็นองค์กรที่ไม่ได้ปฏิบัติงานด้วยคอมพิวเตอร์บนระบบเครือข่าย LAN และคิด เป็นร้อยละ 77.8 เป็นองค์กรที่มีการปฏิบัติงานด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์บนระบบเครือข่าย LAN ฉะนั้น ทำให้ทราบว่า ทิศทางการใช้เครือข่ายแพร่หลายตามองค์กรธุรกิจหลากหลายประเภท หากได้มีการศึกษา ในองค์กรธุรกิจหนังสือพิมพ์ หรือธุรกิจอื่นที่กำลังพัฒนาตนเองและเติบโต เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ยุคข้อมูล ข่าวสาร ว่ามีลักษณะการใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายอย่างไร ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน และการ พัฒนาประเทศต่อไป

2. ผลสรุปที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยยังคงพบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในองค์กร ธุรกิจนิติสารและหนังสือ เพื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานเหมือนผลการวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น บทบาทของเครื่องคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายทางด้านการสื่อสาร ดังเช่นที่ OETTINGER, A. (DIZARD, W., JR., 1994) ประธานของโครงการ HARVARD UNIVERSITY ในเรื่องแหล่งข้อมูลสารสนเทศ (INFORMATION RESOURCES) ให้ความเห็นว่า สื่อที่จะเข้ามาเป็นส่วนสำคัญของโครงสร้างของสื่อมวลชนก็คือ “การสื่อสาร คอมพิวเตอร์” (COMPUTATIONS) มาจากคำ 2 คำ ที่มีความหมายเฉพาะด้าน คือ “คอมพิวเตอร์” (COMPUTERS) และ “การสื่อสาร” (COMMUNICATIONS) ยังเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ชัดเจน อยู่ในช่วงเริ่มต้น หากได้ มีการศึกษาต่อไปในภายหลังจากงานวิจัยชิ้นนี้ จะทำให้ทราบถึงวิวัฒนาการของการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายต่อไป